

Povinnosti zamestnávateľov v ochrane zdravia pri práci ...

Vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa **zákon č. 355/2007 Z. z.** o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení **zákon č. 455/1991 Zb.** o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, vyšiel v Zbierke zákonov **č. 289/2017 Z.z.**

Účinnosť zákona je od **1. decembra 2017.**

Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 355/2007 Z. z.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. septembra 2007, je komplexne zameraný na prevenciu, ochranu a podporu zdravia, upravuje nasledovné povinnosti zamestnávateľov súvisiace s ochranou zdravia pri práci:

- zabezpečiť hodnotenie zdravotného rizika, vypracovanie kategorizácie prác z hľadiska zdravotných rizík a posudku o riziku (hodnotenie zdravotného rizika zabezpečiť minimálne raz za rok a pri každej podstatnej zmene pracovných podmienok, ktorá by mohla mať vplyv na mieru zdravotného rizika a kategóriu práce z hľadiska zdravotných rizík),

zmena v novele zákona č. 355/2007 Z. z. – posúdenie zdravotného rizika bude zamestnávateľ zabezpečovať v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou, opakované posúdenie zdravotného rizika bude zamestnávateľ zabezpečovať na pracoviskách, na ktorých zamestnanci vykonávajú prácu zaradenú do kategórie 2, 3 alebo 4 (frekvencia opakovaného posúdenia zdravotného rizika v kategórii 2 – raz za 18 mesiacov, v kategórii 3 a 4 – raz ročne); ak sa pri opakovanom posúdení zdravotného rizika nezistí zmena pracovných podmienok, ktorá by mohla mať vplyv na mieru zdravotného rizika alebo kategóriu práce z hľadiska zdravotných rizík, pracovná zdravotná služba vypracuje pre zamestnávateľa písomný záznam o posúdení rizika,

- zabezpečiť kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie (meranie) zdraviu škodlivých faktorov pracovného prostredia, ktoré používajú pri svojej činnosti, alebo ktoré pri ich činnosti vznikajú, a ktorých používanie a prípustné hodnoty sú upravené osobitnými predpismi; meranie musí vykonať odborne spôsobilá osoba,

- viesť záznamy, ktoré obsahujú údaje o zamestnancoch pri kvalitatívnom a kvantitatívnom zisťovaní (meraní) zdraviu škodlivých faktorov pracovného prostredia pri hodnotení zdravotných rizík, a to hluku, vibrácií, ionizujúceho žiarenia, neionizujúceho žiarenia (elektromagnetického žiarenia, ultrafialového žiarenia, infračerveného žiarenia, laserového žiarenia), tepelno-vlhkostnej mikroklímy, chemických faktorov, karcinogénnych a mutagénnych faktorov, biologických faktorov, fyzickej záťaže, psychickej pracovnej záťaže a zvýšeného tlaku vzduchu,

zmena v novele zákona č. 355/2007 Z. z. – povinnosť je vypustená

- vypracovať prevádzkový poriadok z hľadiska ochrany a podpory zdravia zamestnancov pri práci (ak tak ustanovujú osobitné predpisy) a predložiť ho na posúdenie príslušnému orgánu verejného zdravotníctva (regionálnemu úradu verejného zdravotníctva),
- dodržiavať pracovné a technologické postupy, schválený prevádzkový poriadok a správnu výrobnú prax,

- viesť a uchovávať evidenciu zamestnancov podľa kategórií prác,

zmena v novele zákona č. 355/2007 Z. z. – zamestnávateľ bude viesť evidenciu zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu zaradenú do kategórie 2, 3 alebo 4, a to pri expozícii hluku, vibráciám, ionizujúcemu žiareniu, elektromagnetickému poľu, ultrafialovému žiareniu, infračervenému žiareniu, laserovému žiareniu, záťaži teplom, záťaži chladom, chemickým faktorom, karcinogénnym a mutagénnym faktorom, biologickým faktorom, fyzickej záťaži pri práci, psychickej pracovnej záťaži a zvýšenému tlaku vzduchu

- predkladať príslušnému orgánu verejného zdravotníctva návrhy na zaradenie prác do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie (rizikové práce), návrhy na zmenu alebo vyradenie prác z tretej kategórie alebo štvrtej kategórie,

zmena v novele zákona č. 355/2007 Z. z. – návrhy bude zamestnávateľ predkladať v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou

- oznámiť bezodkladne po prehodnotení zdravotného rizika príslušnému orgánu verejného zdravotníctva každú zmenu podmienok výkonu práce, ktorá by mohla mať vplyv na zvýšenie zdravotného rizika prác zaradených do druhej kategórie a tým na ich zaradenie do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie,

zmena v novele zákona č. 355/2007 Z. z. – povinnosť je vypustená

- vypracovať v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou a predložiť každoročne k 31. decembru príslušnému orgánu verejného zdravotníctva informáciu o výsledkoch hodnotenia zdravotných rizík a opatreniach vykonaných na ich zníženie alebo odstránenie na pracoviskách, na ktorých zamestnanci vykonávajú rizikové práce,

zmena v novele zákona č. 355/2007 Z. z. – informácia, ktorá obsahuje údaje k 31. decembru sa bude predkladať príslušnému orgánu verejného zdravotníctva do 15. januára nasledujúceho roka

- zabezpečiť opatrenia, ktoré znížia expozíciu zamestnancov a obyvateľov fyzikálnym, chemickým, biologickým a iným faktorom práce a pracovného prostredia na najnižšiu dosiahnuteľnú úroveň, najmenej však na úroveň limitov určených osobitnými predpismi,
- zabezpečiť pre zamestnancov zdravotný dohľad pracovnou zdravotnou službou,

zmena v novele zákona č. 355/2007 Z. z. – zamestnávateľ nebude musieť zabezpečiť pracovnú zdravotnú službu trvalým zmluvným vzťahom; bude zabezpečovať primeraný zdravotný dohľad pre zamestnancov (§ 52 ods. 1 písm. g) zákona č. 355/2007 Z. z.)

- písomne oznámiť príslušnému orgánu verejného zdravotníctva, ak zabezpečuje pracovnú zdravotnú službu vlastnými zamestnancami,

zmena v novele zákona č. 355/2007 Z. z. – povinnosť je vypustená

- zabezpečiť pre zamestnancov posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu,

- umožniť účasť zamestnancov na povinných lekárskech preventívnych prehliadkach vo vzťahu k práci, vyšetreniach a očkovaníach,
- predložiť lekárovi pracovnej zdravotnej služby zoznam zamestnancov, ktorí sa podrobia lekárskej preventívnej prehliadke vo vzťahu k práci,
- uchovávať lekárske posudky o zdravotnej spôsobilosti na prácu u zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce 20 rokov od skončenia práce,
- plniť opatrenia na predchádzanie ochoreniam, ktoré nariadil príslušný orgán verejného zdravotníctva (napr. zabezpečenie preventívneho očkovania u zamestnancov vystavených riziku infekcie),
- oznamovať bezodkladne príslušnému orgánu verejného zdravotníctva všetky významné okolnosti na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení a ochorení podmienených prácou a poskytovať informácie dôležité pre epidemiologické vyšetrenie a pre posudzovanie ochorení vo vzťahu k vykonávanej práci,
- predkladať návrhy na posúdenie príslušnému orgánu verejného zdravotníctva (na uvedenie priestorov do prevádzky, na používanie biologických faktorov pri práci, na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami na pracovisku, na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku, na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb),
- zabezpečiť na pracoviskách podmienky v súlade s ergonomickými, fyziologickými a psychologickými požiadavkami práce,
- zabezpečiť na zamedzenie vzniku, šírenia a na obmedzenie výskytu prenosných ochorení dezinfekciu a reguláciu živočíšnych škodcov,
- zabezpečiť s prihliadnutím na charakter práce vybavenie pracovísk zariadeniami na osobnú hygienu (šatne, umyvárne, sprchy, WC),
- zabezpečiť pre zamestnancov pitnú vodu,
- poskytovať osobám vykonávajúcim štátny zdravotný dozor súčinnosť pri jeho výkone a zdržať sa konania, ktoré by ho mohlo mariť,
- plniť alebo strpieť uložené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov (napr. zákaz výroby, manipulácie alebo uvádzania do obehu výrobkov, ktoré odporujú požiadavkám právnych predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia, príkaz na zneškodnenie výrobkov pri preukázaní ich zdravotnej škodlivosti, zákaz používania prístrojov a zariadení, ktoré bezprostredne ohrozujú zdravie ľudí, nariadenie uzatvorenia prevádzky alebo jej časti, nariadenie vykonania špeciálnych meraní, analýz alebo vyšetrení na účely hodnotenia zdraviu škodlivých faktorov a ich vplyvu na zdravie),
- po zániku živnosti alebo zániku spoločnosti bezodkladne odovzdať dokumentáciu súvisiacu s ochranou zdravia pri práci a zdravotnými rizikami príslušnému orgánu verejného zdravotníctva.

Novelou zákona č. 355/2007 Z. z. sú doplnené nové povinnosti zamestnávateľov na základe požiadaviek vyplývajúcich z praxe:

- *poskytnúť príslušnému orgánu verejného zdravotníctva súčinnosť pri prešetrovaní pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby (t. j. súčasného alebo bývalého zamestnanca) pri podozrení na chorobu z povolania alebo ohrozenie chorobou z povolania,*

- *oznámiť každoročne do 15. januára v elektronickej podobe príslušnému orgánu verejného zdravotníctva údaje k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka týkajúce sa zamestnancov vykonávajúcich prácu zaradenú do kategórie 2; vymedzujú sa náležitosti tohto oznámenia (vzhľadom na nutnosť zabezpečiť podmienky elektronického oznamovania údajov, toto ustanovenie novely zákona nadobudne účinnosť 1. júla 2018).*